

TKBB DANIŞMA KURULU KARARI

KARAR TARİHİ : 16.02.2023
KARAR NO : 64
KARAR KONUSU : Katılım Finans Kefalet Şirketi Hk.

İLGİ

TALEP TARİHİ : 13.02.2023
TALEP/SAYI NO : E-63862138-804.01-5049
TALEP KONUSU : Katılım Finans Kefalet Şirketi Hk.
TALEP SAHİBİ : Türkiye Katılım Bankaları Birliği
TALEP ÖZETİ : Danışma Kurulunun 27.02.2022 tarihli ve 39 no.lu kararında “... katılım bankalarının, bir kuruluşta, faizsiz finans ilke ve standartlarına uygun olmayan iş ve işlemlere kefalet desteği sağlaması sonucunu doğuracak şekilde ortak olması uygun değildir. Bununla birlikte, Kefalet Standardı ’ndaki hükümlerle uyumlu olmak kaydıyla, kefalet işlemlerini yürütecek bir şirkete ortak olmakta bir sakınca yoktur” ifadelerine yer verilmiştir. Danışma Kurulunun 16.03.2022 tarihli 45 no.lu kararında da “... katılım bankalarının faizli işlemlere de kefalet sağlayacak bir şirkete mevduat bankaları ile birlikte ortak olmaları prensip olarak uygun değildir. Bu itibarla katılım bankalarının sağladığı finansmanlara kefalet verecek müstakil kurumlar kurulması için çaba gösterilmelidir” şeklinde tavsiyede bulunulmuştur. Bu tavsiye doğrultusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı, Türkiye Katılım Bankaları Birliği ve katılım bankalarının iştirakiyle, faizsiz finans prensiplerine uygun finansmanlara teminat sağlamak amacıyla Katılım Finans Kefalet Şirketi (KFK) kurulması çalışmalarına başlanılmıştır. İlgili şirketin çalışma prensipleri şu şekildedir:

1. KFK’nın amacı nakdi kredi kullanırmak olmayıp, sadece katılım finans ilkelerine uygun finansmanlara kefalet vermektir.
2. KFK, kendi özkaynağı üzerinden vermiş olduğu kefaletler ve Hazine’nin sağlamış olduğu kefaletlere aracılık etmek şeklinde iki farklı şekilde kefalet sağlayacaktır. Bu kefaletlerin bir kısmı KFK’nın özkaynaklarından sağlanacak olup, %95 oranında önemli bir kısmı da Hazine’nin vermiş olduğu kefaletlerin operasyonel süreçlerine aracılık edilmesi şeklinde gerçekleşecektir.
3. Şirket kuruluş gayesi çerçevesinde faaliyetlerinden elde ettiği dönem sonu kârını dağıtmayacak özkaynağına aktaracaktır. Bu sayede hem daha fazla kaldıraç sağlamış olacak hem de tazminatların bir kısmı ile masraflar bu komisyonlardan karşılanacaktır. Kefalet Standardı 5.1’de yer alan kurala göre çalışması durumunda şirketin başkaca işi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ve geliri olmadığından dolayı ortaya çıkacak tazminat ödemeleri bir müddet sonra özkaynağın tükenmesine ve şirketin tasfiyesine neden olacaktır.

Yukarıda anlatılan çalışma prensipleri dikkate alındığında ilgili şirketin verdiği hizmet karşılığında alacağı ücret ve komisyonların Kefalet Standardı madde 5.1’de yer alan “Kefil, kefalet işlemini gerçekleştirmek için yaptığı masraflar dışında salt kefalet sözleşmesi dolayısıyla borçludan herhangi bir ücret alamaz.” kuralının kurulacak şirket özelinde değerlendirilmesi hususu.

KARAR

: Danışma Kurulumuzun 16.03.2022 tarihli 45 no.lu kararında “... katılım bankalarının faizli işlemlere de kefalet sağlayacak bir şirkete mevduat bankaları ile birlikte ortak olmaları prensip olarak uygun değildir. Bu itibarla katılım bankalarının sağladığı finansmanlara kefalet verecek müstakil kurumlar kurulması için çaba gösterilmelidir” tavsiyesine yer verilmiştir. Buna istinaden faizsiz finansmanlara yönelik teminat vermek amacıyla karar talebinde belirtilen türden bir şirketin kurulması olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Kurulması planlanan bu şirketin çalışma prensipleri incelendiğinde kefalet işlemlerinin özkaynaktan ve hazine kaynaklı olmak üzere iki şekilde yapılacağı ve şirketin vermiş olduğu kefaletler karşılığında bir ücret alabileceği anlaşılmaktadır. Sistemin bütünü ve sürdürülebilirliği dikkate alındığında kefalet işlemine karşılık alınan ücretlerin bütün sürecin ve kurumsal işleyişin doğurduğu zorunlu masrafları karşılamaya matuf olduğu görülmektedir. Özkaynak kefaletinde alınan ücretin paydaşlara kar olarak dağıtılmayıp sermayeye katılması, tasfiye sırasında da anaparayı aşan kısmın mahzurlu gelir kalemine yazılması; hazine kefaletinde ise hazinenin benzer kurumlarda tazmin ettiği tutarın tahsil ettiği komisyonların altında olduğunun görülmesi de böyle bir değerlendirmenin isabetli olduğunu göstermektedir.

Ayrıca KFK’nın, katılım finans ilkelerine uygun finansmanlara güvence sağlamayı, finansmana ulaşmakta sorun yaşayan küçük ve orta ölçekli işletmelerin finansman bulmasına imkan tanımayı, katılım bankalarına faizli kredilere teminat sağlayan yapılara entegre olmak yerine katılım finans ekosistemi içerisinde bu ihtiyaçlarını giderici imkanlar sunmayı amaçlaması ve verdiği kefalet karşılığında aldığı ücretlerin şirketin tasfiyesi esnasında mahzurlu gelir kalemine yazılması, bu ücretin masraflara ilave olarak gerçek anlamda kar elde etme amacıyla alınan bir ücret olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla KFK kefaletlerinden alınan ücret, Danışma Kurulumuzun hazırladığı Kefalet Standardı 5.1 maddesindeki “Kefil, kefalet işlemini gerçekleştirmek için yaptığı masraflar dışında salt kefalet sözleşmesi dolayısıyla borçludan herhangi bir ücret alamaz” kuralına aykırılık teşkil etmemektedir.

Kurulumuzca alınan 45 no.lu kararda belirtilen zaruretlere ve bu zaruretlere sebebiyle tanınan geçici istisnaya binaen faizli kredilere de kefalet veren şirketlere ortak olan katılım bankalarının devam eden süreçte söz konusu teminat işlemlerini kurulması planlanan bu kefalet şirketi üzerinden gerçekleştirmeleri gerekir.

En doğrusunu Yüce Allah bilir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

e-imzalıdır

Prof.Dr. Hasan HACAK
Başkan

e-imzalıdır

Prof.Dr. Ertuğrul BOYNUKALIN
Başkan Vekili

e-imzalıdır

Prof.Dr. Abdullah KAHRAMAN
Üye

e-imzalıdır

Prof.Dr. Ahmet YAMAN
Üye

e-imzalıdır

Prof.Dr. Soner DUMAN
Üye

e-imzalıdır

Doç.Dr. Abdurrahman SAVAŞ
Üye

e-imzalıdır

Temel HAZIROĞLU
Üye